

Velká Británie pomalu zomiera

DoRzeczy

4. februára 2020 ✝ Politika

S Petrom Hitchensom, konzervatívnym publicistom a spisovateľom viedol rozhovor PIOTR WŁOCZYK.

Foto: Peter Hitchens, zdroj: flickr.com

PIOTR WŁOCZYK: Hovoríte, že ste publicista, ktorý píše nekrológy na Velkú Britániu. Je jasné, že pre konzervatívcov súčasná situácia v krajine vyzerá veľmi znepokojujúco, nie je však príliš skoro ukladať ju do rakvy?

PETER HITCHENS: Velká Británie je v podstate mŕtva krajina. V najvážnejších veciach je už po všetkom, aj keď posledná rana príde tak asi za päťdesiat rokov. Svoje texty píšem tak, aby ľudia pochopili, ako došlo k tomu, že tak úspešne sa rozvíjajúca a civilizovaná krajina takou alarmujúcou rýchlosťou padla do priepasti chaosu. Chcem, aby to všetko bolo dobre zdokumentované.

Začnime opisom úpadku nášho hospodárstva. Sme nesmierne zadlžení. Náš deficit zahraničného obchodu je jednoducho nepredstaviteľný. Zadlžený je štát a zadlžená je aj spoločnosť. Príliš veľa Britov si musí požičiavať, aby prežili do prvého nasledujúceho mesiaca. Mnohí z nich tieto pôžičky nikdy nesplatia.

Pokiaľ ide o zadlženosť Velkej Británie, bolo to už aj horšie...

Áno, naša krajina bola viac zadlžená, no iba v čase vojny! Ale vtedy nám išlo o prežitie. Teraz nejde o prežitie, iba o nedostatok odvahy, aby sme sa pravde pozreli do očí, že taký život si nemôžeme dovoliť. Krajina, ktorá je takto zadlžená, nakoniec stráca schopnosť viesť suverénnu politiku. Trestom je vždy ekonomická katastrofa – matematika je tu neúprosná. Bohužiaľ, nič nenasvedčuje tomu, že by sme mohli znovu postaviť na nohy prosperujúce priemyselné odvetvie, ktoré sme mali až do konca osemdesiatych rokov a ktorého vlastníctvo je nevyhnutné pre úspešný rozvoj krajiny. Toto odvetvie našej ekonomiky sa do značnej miery vyparilo.

Ekonomika je, samozrejme, dôležitá, ale pri diagnostike problémov Spojeného kráľovstva - z pohľadu konzervátivca - by nemali na prvom mieste figurovať otázky prudkých spoločenských zmien?

Áno, mňa veľmi trápi aj to, ako dnes vyzerá naša spoločnosť, ale ak hovoríme o živote a smrti, tak prvá vec, ktorá sa pritom vždy robí, je kontrola pacientovho pulzu. V prípade štátu sú týmto pulzom ekonomické štatistiky. Materiálna sféra ukazuje, ako blízko je náš pád. Budúcnosť našej spoločnosti je však ohrozená, samozrejme, aj mimo materiálnej sféry.

Čo potrebuje dobre sa rozvíjajúca slobodná krajina? Silné, nezávislé rodiny a silnú, nezávislú strednú triedu. Proti jedným i druhým sa vedie masívny útok. Mám na mysli priame kroky vlády i všeobecný rozklad spoločnosti, ktorý pozorujeme posledných 50 – 60 rokov.

Pozrime sa na britskú rodinu. Je mimoriadne oslabená. Odkedy západný svet zaviedol (v šesťdesiatych rokoch minulého storočia) „moderné“ zákony upravujúce rozvod, každé manželstvo možno rozhodnutím jednej strany veľmi rýchlo ukončiť.

V dnešnej dobe je to už bežný jav, nad ktorým sa nikto nepozastavuje.

Ak by ste však porušili zmluvu v akejkoľvek inej oblasti života, najmä vo svete biznisu, za to by ste boli potrestaní. Súdy v oblasti biznisu nie sú ani zďaleka takto ústretové. Pritom ak niekto chce opustiť osobu, ktorej sľuboval vernosť do konca života, a teraz hovorí: „Prepáč, ale zunovalo sa mi manželstvo“, súdy sú na strane toho „kontrahenta“, ktorý porušil zmluvu! Náš zákon sa mimoriadne nepriaznivo stavia voči predstave celoživotného manželstva. Táto inštitúcia je dnes fikciou. Tým trpia, samozrejme, deti, ktoré buď nikto nevychováva, alebo sa ich výchovou zaoberá štátny aparát.

Bez tohto fundamentu nemôže privátny život primerane prosperovať. To má potom za následok, že štát a jeho inštitúcie sú čoraz silnejšie. Veľmi veľa detí dnes vyrastá bez otcov. Toto predstavuje osobitný problém pre chlapcov. Preto nedokážu odolať tlaku svojich rovesníkov a často sa dostávajú na šikmú plochu do sveta drog a mládežníckych gangov. Nevedia, čo je stabilný rodinný život. Aké rodiny potom títo ľudia budú zakladať v budúcnosti?

V Poľsku sa pri takýchto rozhovoroch rýchlo prechádza na tému hnutia LGBT, ktoré je stále silnejšie...

...nie, prosím, iba to nie! Pokiaľ ide o tému LGBT, mám jej plné zuby.

Nemám silu o tom hovoriť a myslím si, že takéto rozhovory sú sterilné.

Ste jedným z popredných britských konzervatívcov a vás nedesí záplava dúhových vlajok?

Prosím, pochopte, že to všetko nie je príčinou rozkladu spoločnosti, ale aj jeho následkom. Revolúcia v oblasti sexuálnej morálky a definície manželstva nie je príčinou úpadku heterosexuálnych manželstiev, iba jeho dôsledkom! Ľudia, ktorí majú záujem o formalizovanie homosexuálnych vzťahov, tvoria malé percento spoločnosti. Po celú dobu presviedčam pravicu o tom, že prijatie tejto témy je pre konzervatívcov slepou uličkou. Pre konzervatívcov je to ekvivalent Stalingradu – pohlcuje ohromné množstvo energie v bitke, ktorá je už na Západe prehratá.

Aký druh bitky teda navrhujete miesto tejto?

Dnes sa musíme biť za heterosexuálne manželstvá. Urobiť všetko pre to, aby sa nerozpadávali v takom rozsahu, pretože ak sa táto inštitúcia zrúti, pravdupovediac, všetko ostatné už nebude mať význam. Našej

spoločnosti aj tak nebude pomoci.

Jediným efektom rozhovorov o homosexuálnych manželstvách je to, že vás ľudia začnú označovať za fanatického fundamentalistu, ktorý je proti požiadavkám LGBT len preto, lebo nenávidí homosexuálov. A okamžite prestanú počúvať, čo hovoríte.

Pri takomto uvažovaní majú vôbec nejaký zmysel pro-life aktivity? Ved' ľudia angažujúci sa v tomto hnutí často počujú, že sú proti potratom iba preto, lebo nenávidia ženy.

Toto je úplne iná vec. O život treba vždycky bojovať. Bohužiaľ, túto vojnu sme u nás dávno prehrali, takže ľudia sa už nad tým ani len nepozastavujú. Toto je jeden z najstrašnejších príznakov rozpadu spoločnosti. Navyše, mám dojem, že je to jeden z nečakaných vedľajších účinkov poslednej vojny. Britská spoločnosť by pred rokom 1939 nikdy nedovolila legalizáciu potratov, ku ktorej došlo vo Veľkej Británii o necelých tridsať rokov (v roku 1967). Ľudí by takáto požiadavka šokovala. Avšak spoločnosť, ktorá zažila vojnovú hekatombu, už skôr bola náchylná akceptovať smrť nevinných. Dopady vojny na morálku nemožno podceňovať.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Ale Poľsko má ešte horšie skúsenosti počas vojny než Veľká Británia, a predsa u nás neexistuje takýto takmer všeobecný súhlas s potratmi ako na ostrovoch...

Ale vy ste katolícky národ. A to je obrovský rozdiel. U vás existuje silné puto medzi katolíckou Cirkvou a prežitím národa. Vďaka tomu sa kresťanská viera v Poľsku zdá byť prinajmenšom silnejšia než kdekoľvek inde v Európe. Po páde komunizmu, ktorý sa veľmi usiloval oslabiť u vás katolícky základ, je viera Poliakov vystavená silnému tlaku zo strany prostredí, ktoré v Cirkvi vidia ohrozenie. Je to zaujímavé – koniec prenasledovania má za následok, že viera nerastie, ale slabne. Bohužiaľ, aj vy vstupujete do obdobia silnej sekularizácie. Z britskej perspektívy vám môžem dať jednu radu – neberte to na ľahkú váhu, lebo tento proces môže prudko nabráť rýchle obrátky...

Máte na mysli príklad Írska?

Áno. Dnes môžeme už hovoriť o páde katolíckej Cirkvi v Írsku. Z perspektívy histórie tejto inštitúcie k tomu došlo za veľmi krátku dobu. Preto dávajte pozor, v ktorých zápasoch sa angažujete. Nemárnite čas homosexuálnymi „manželstvami“. Treba brániť skutočné manželstvo a inštitúciu otcovstva. Bez silnej rodiny ako spoločnosť nemáme budúcnosť. Ľudia „vychovávaní“ štátom či veľkým biznisom – prostredníctvom reklamy – sa nenaučia samostatne myslieť a nebudú sa zaujímať o ochranu vecí, ktoré majú kľúčový význam pre zdravú spoločnosť.

Vráťme sa k téme pro-life. Zdá sa, že v Spojenom kráľovstve sa o tejto téme už nevedie skutočná celonárodná diskusia, pretože tam zrejme panuje konsenzus, že je to jednoducho právo ženy.

Je mi to veľmi ľúto, ale v podstate máte pravdu. Keď chodím na diskusie o tejto téme – pred niekoľkými týždňami som o tom hovoril na jednej súkromnej škole – vždy musím konštatovať, že ľudia o tom vôbec nepremýšľajú. Potrat sa stal čímsi prirodzeným. A to je najväčšia tragédia. Ak sa takýto zákon zakorení, je ťažké si predstaviť, že by ho bolo možné zrušiť. Netvrdím, že je to nemožné, ale je to veľmi, veľmi ťažké.

V postkresťanských spoločnostiach sa objavila nová viera. Ja ju nazývam „mojizmus“ – moje potreby sú najdôležitejšie. A z toho pohľadu sa dívame na problémy, napríklad aj potratov. Bolo mi vždy jasné, že potrat je skôr „oslobodením“ mužov ako žien. Potrat oslobodzuje nezrelých, sebeckých mužov od otcovských povinností. Koniec koncov obrovské percento potratov je dôsledkom tlaku na ženy zo strany mužov, ktorí chcú žiť pohodlne.

Vo svojich textoch zdôrazňujete, že veľkú rolu pri vtláčaní ľuďom do hláv presvedčenia, že na potrate nie je nič zlé, zohrala generácia, ktorá týmto spôsobom zahlušuje svoje svedomie.

Je to jednoduché psychologické pravidlo. Všetky teroristické skupiny chcú, aby si ich noví členovia čo najskôr zašpinili ruky krvou. Na Západe je obrovské percento ľudí, ktorí sa počas sexuálnej revolúcie i po nej, keď boli potraty skutočnou pliagou, na nich sami aktívne zúčastňovali. Dnes už aj ako politici tvrdo bojujú o to, aby sa umelé potraty nazývali „zákrokom“ a nenarodené dieťa iba „plodom“. Myslia si, že ak presvedčia všetkých okolo, že to vôbec nie je morálny problém, aj im sa bude ľahšie žiť s tým, čo sami popáchali.

Čo sa stalo s britskou Konzervatívnou stranou? Koľko v nej zostalo konzervativizmu okrem samotného názvu? Pre mnohých bolo šokom, keď v roku 2013 strana Margaret Thatcherovej schválila zákon umožňujúci homosexuálne manželstvá.

Mám pre vás prekvapenie: naša Konzervatívna strana nebola nikdy konzervatívna. Je to len meno. Ani Margaret Thatcherová nebola konzervátkou, pokiaľ ide o najdôležitejšie otázky. Je pravda, že bola ekonomickou liberálkou ako Ronald Reagan, ale nikdy nevedla konzervatívnu sociálnu politiku. Osobne sa možno hlásila k niektorým konzervatívnym hodnotám, ale jej vláda ich nikdy v praxi nepresadzovala. Vezmime si napríklad vyššie spomínanú otázku potratov či vzťah k ľudskému životu.

Okrem toho britské rodiny neboli chránené, naše školstvo sa nepozdvihlo – nevrátili sme sa k výučbe na základe autorít. Britská Konzervatívna strana je jednoducho organizácia, ktorá sa drží pri moci za pomoci sloganov, ktoré v danom momente dávajú šancu na víťazstvo. Čakám, až Konzervatívna strana upadne a miesto nej bude možné vytvoriť politickú silu, ktorá bude hlásať a presadzovať skutočne konzervatívne požiadavky.

Uvedomujete si, akou veľkou osobnosťou je pre poľskú pravicu Margaret Thatcherová? Britská premiérka je takmer synonymom konzervativizmu. Pravdepodobne je však vyzdvihovaná v prvom rade kvôli úlohe, ktorú zohrala pri podkopávaní komunizmu.

Každý, kto ju považuje za konzervatívca, má problémy s čítaním faktov. Samozrejme, súhlasím s tým, že je to veľmi zaujímavá osobnosť, ale, prosím, nespájajme ju s konzervativizmom! Poľskí pravičníari však v tom nie sú sami, pretože mýtus o Thatcherovej ako konzervatívke je veľmi rozšírený, a pokiaľ ide o demontáž komunizmu, Sovietsky zväz sa predsa zrútil predovšetkým kvôli svojej totálnej neefektívnosti a neschopnosti. Západ nemá na tom veľkú zásluhu. Tomuto mýtu som aj ja sám veril dlhé roky. Nielen to: Dokonca som videl konzervativizmus v Konzervatívnej strane! Hlboko som sa však mýlil. Až keď som dôkladne preskúmal fakty a uvažoval o nich, svoj pohľad som úplne zmenil. Dnes sa na tieto otázky pozerám úplne inak.

Ako sa vám žije vo Veľkej Británii s takýmto presvedčením? V poľských médiách sa z času na čas objavia informácie o ďalšom poľskom publicistovi či politikovi, ktorý pre svoje názory buď nebol pustený do Veľkej Británie, alebo sa nemohol zúčastniť nejakej diskusie, kvôli ktorej priletel, pretože jednoducho nijaká diskusia nebude - zrazu sa všetky konferenčné sály pred ním zavreli...

Potvrdzujem, že vo Veľkej Británii už nemáme slobodu prejavu. Je pravda, že ľudia ako ja ešte stále – vo väčšej či menšej miere – môžu písať, čo chcú, ale slobodu prejavu v podstate už nemáme.

Napríklad nedávno mi bola odopretá možnosť mať prednášku na jednom univerzitnom kampuse. Stal som sa osobou, ktorá je na takýchto miestach zjavne neprijateľná. V našom svete si ľudia radšej nechávajú svoje názory pre seba nie z obavy pred väzením, ale aby neprišli o prácu. Toto je rovnako účinný spôsob ako ľuďom zapchať ústa. A každý rok je to horšie. Bohužiaľ, v spoločnosti, ktorá je čoraz väčšmi vychovávaná štátom a nie rodičmi, bude toho konformizmu len pribúdať.

DoRzeczy 1/2020

© ® Všetky práva vyhradené

Peter Hitchens (nar. 1951) – je jedným z najznámejších britských konzervatívnych publicistov, jeho texty sú publikované okrem iného v „The Mail on Sunday“. Jeho bratom bol Christopher Hitchens (zomrel v roku 2011), známy ľavicový spisovateľ, jeden z popredných predstaviteľov tzv. nového ateizmu.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/velka-britania-pomaly-zomiera/>